

Själva åkallan i kollektbönen är icke mångordig: antingen nämnes blott Guds namn eller ock nämnes det tillsammans med något av attributen allsmäktig, evig eller (mera sällan) barmhärtig. Här anknyter den romerska andans nykterhet till Frälsarens maning mot mångordighet.

Till åkallan är knuten den relativsats, som innehåller en erinran om någon Guds välgärning eller om hans nådiga sinnelag, och därtill fogas böneordet och finalsatsen, som sätter målet. Bönen slutar med någon av avslutningsformlerna, vilken är att räkna såsom hörande till hela bönen ej till det sista ledet allenast.

Denna uppbyggnad bevisar en djupgående inblick i den sanna bönen väsen: Erfarenheten om Guds nåd, eller av Guds barmhärtiga sinnelag föder mod och lust att bedja till Gud, och den rätta bönen präglas av medvetandet om ansvaret för den mottagna välgärningen.

En ingående och intressant analys av det teologiska innehållet i bönerna ingår i Schorlemmers avhandling. Han påvisar deras teocentricitet, deras samling kring de centrala kristna frågorna, omkring motsatsen mellan synd och nåd, och deras framhävande av vårt fullständiga beroende av Gud. (Se den 3 s. e. Tref., Luthers älsklingsbön bland kollekterna.)

A. Adell.

Recensioner.

Liturgik.

Kempfs Handbuch der Liturgik: In Gottes

Tempel. Under Mitwirkung von Subregens Peter Brummer, neubearbeitet von Prof. Karl Faustmann. 15 uppl. 142 sid. 80 illustrationer. Förlag Ferdinand Schöningh, Paderborn 1933. Rmk. 2: 80.

Den 15:e upplagan av Kempfs Handbuch der Liturgik i nybearbetning av professor Karl Faustmann, Studienrat i Mainz, gör anspråk på att vara en helt ny bok. Den lämnar en kortfattad, schematisk framställning av den katolska kyrkans liturgi, och det rikliga och mycket förnämliga bildmaterialet gör framställningen dubbelt värdefull.

Första avsnittet, omfattande ett trettio-tal sidor, kan lämpligen karakteriseras såsom en »kristlig konsthistoria» i småt. Det behandlar kyrkobyggnadsstilarnas utveckling från äldsta till nuvarande tid och belyses av talrika, synnerligen vackra illustrationer.

Det andra kapitlet ger en klar inblick i kyrkoåret med dess olika fester och högtider. Det är förvånansvärt, att på ett så litet sidantal en så pass grundlig redogörelse ej endast för de olika högtiderna utan även för de viktigaste religiösa handlingar och ceremonier, som äro förknippade med dessa, kunnat ges. Bl. a. kan nämnas, att sekvenserna meddelats in extenso på latin och tyska.

Det tredje kapitlet, behandlande de heliga handlingarna, är uppdelat i fyra avdelningar, sakramenten, mässoffret, sakramentalierna och kyrkliga böner och andakter. Särskilt fäster man sig vid kapitlet om mässträcker.

Boken gör ej anspråk på att vara en vetenskaplig avhandling utan är närmast avsedd till lärobok i skolor och seminarier. De partier, som äro ämnade för elever på lägre stadier, äro tryckta med större stil. På grund av den utmärkta dispositionen och den schematiska framställningen är boken en utmärkt uppslagsbok för den som utan ett grundigare stu-

dium vill skaffa sig en kännedom om den romerska kyrkans liturgi.

Trycket och utstyrseln — enkelt men vackert klotband — är i förhållande till det billiga priset (2: 80 Rmk.) utmärkt.

O. A.

Gregorianik.

P. Dominicus Johner, O. S. B.: Erklärung des Kyriale. 128 s. Verlag Pustet, Regensburg. 1933. Kart. Mk. 2: 50.

P. Dominicus Johner, O. S. B.: Die Sonn- und Festtagslieder des vatikanischen Graduale. 538 s. Verlag Pustet, Regensburg. 2:a uppl. 1933. Inb. Mk. 8: 50.

Huru gamla ro melodierna till vår massas ordinarie delar? Var komma de ifrån? Frågan är icke alldeles utan sitt intresse, och icke heller alldeles betydelselös. Det vore tvärtom för var och en som åtminstone söndagligen umgås med dessa ting till hjälp att ha en ordentligt funtad kunskap därom. Stommen i vårt Svenska Missales musik r av gregorianskt ursprung. Ett exempel: det Kyrie, som brukas oftast vanliga söndagar (nr 3 a och 3 b i 1897 års musik till Sv. Mässan) och som mycket nära överenstämmer med det nuvarande gradualets Kyrie i elfte mässan: Orbis factor, finnes påvisbart redan i 900-talet och i nuvarande gestalt från 13—1500-talen. Det gamla svenska Agnus Dei Dominicale (passionstidens andra alternativ) r påvisbart sedan 1100—1300-talen. — Dessa och mångahanda andra ytterst intressanta uppgifter om ursprunget till vår massmusik kunna hämtas ur Dominicus Johners nyutkomna arbeten. I synnerhet det förstnämnda arbetet har mycket att lära oss både genom de faktiska uppgifter, som där samlats och genom den musikaliska analys, som där verkställes, och den fina syn på innehållet i mässans olika delar, han låter komma till tals. Till forstande av de-tempore-sangen bi-

drar det senare arbetet. Här har framför allt analysen av jul- och paskantionier intresse, då de så länge bevarades hos oss.

A. A.

Varia.

Pro Musica: Häfte II, 1933. Wilhelm Hansens Forlag. Pris 1: 80 kr.

Häftet innehåller bland annat en tiostammig sats för tvenne körer av Walter Kraft, »Wie schön leuchtet uns der Morgenstern». Den är mycket kunnigt skriven och förefaller särdeles intressant. En solosång, »Letzter Wille», av E. L. von Knorr tilldrager sig uppmärksamhet på grund av ganska tydliga stildrag av Palestrina. De andra kompositionerna gå i P. M:s vanliga moderna och i viss mån sökta stil.

S. —G. S.

Unison sang.

M. Holmström-Ingers: Den svenska sangen. Pianoupplaga. Del II. Gleerups förlag. Pris häft. 4: 75, inb. 6: 50.

Den andra delen av pianoupplagan av »Den svenska sangen» har nu utkommit av trycket. Den fullföljer de riktlinjer, som i den föregående delen dragits. Ett länge känt behov kommer, genom denna upplagas utgivande, att tillfredsställas, och nu vänta skolor, föreningar och hem på den tredje och sista delen med stor otålighet.

S. —G. S.

För orgel.

Erstes Orgelbuch. Aus Originaldrucken und älteren Handschriften gesammelt von E. von Werra. VIII + 44 sid. Rmk. 2: 50.

Zweites Orgelbuch. Aus Originalwerken alterer kathol. Organisten gesammelt von E. von Werra. 39 sid. Rmk. 2: 50.

Franz Hofer: 4 kleine leichte Praludien fur Harmonium oder Orgel. Op. 64. 7 sid. Rmk. 2: —.

Samtliga på Franz Feuchtingers Musikverlag, Regensburg.

Erstes och Zweites Orgelbuch, utgivna av Ernst von Werra, Munsterchordirektor i

Konstanz, äro utomordentligt värdefulla och instruktiva samlingar lättare och medelsvåra orgelkompositioner. Första delen har en längre uppsats, behandlande orgelregistreringen. Även om man kan råka i tvivelsmål angående värdet av de anvisningar, som i denna uppsats lämnas, bl. a. beträffande vad som säges om mixtur- och övertonsstämmor, så kan den ingalunda förringa värdet av verket i övrigt. Erstes Orgelbuch innehåller övervägande lätta kompositioner av J. S. Bach, J. C. F. Fischer, Karlmann Kolb, Georg och Gottlieb Muffat m. fl. Korta biografiska upplysningar lämnas om samtliga representerade tonsättare.

Zweites Orgelbuch, uppställd enligt samma principer som första häftet, lämnar prov på lätta och medelsvåra 1600- och 1700-talskompositioner. Förutom verk av mästare, som äro representerade i första delen, återfinna vi här kompositioner av så intressanta män som J. Henry d'Anglebert och Jean Titelouze.

Kompositionerna, kortare preludier, toccator, fugettor, men även längre fugor o. dyl., äro ordnade i tonartsföljd. Även ett par av kyrkotonarterna äro representerade. Genom sin strängt kyrkliga stil och värdiga form synas dessa orgelstycken utomordentligt väl lämpa sig för *gudstjänstligt bruk*, såsom koralförspel och postludier. Det är ej fråga om några virtuosmässigt och brett anlagda stycken, men det är ju ej heller det, som fordras vid våra gudstjänster i allmänhet. — Herrar musiklärare borde också fästa uppmärksamheten på dessa saker, då de synnerligen väl torde komma till användning vid orgelundervisningen. — Utgivaren, som samlat kompositionerna ur äldre tryck och handskrifter, har försett dem med anvisningar för fingersättning och pedalapplikatur. Även lämnas, ehuru knapphändigt, råd för registrering och utförande i övrigt.

Efter ett betraktande av dessa kompositioner med ålderdomlig prägel och strängt polyfon stil märker man på ett påfallande

sätt i *Franz Höfers 4 kleine leichte Präludien* für Harmonium oder Orgel nyare strävanden inom kyrkomusiken. Stilen är starkt kromatisk, ej strängt polyfon, »modern», ehuru kyrkligt värdig, fjärran från sentimentalitet. Vart och ett av de fyra små sakerna är ett mästerverk i sitt slag, den första i lugn, rogivande pastoralstil, den andra värdig men något vek, den tredje i hastigt tempo, sprittande av liv och rörelse och slutligen den fjärde och sista i pompös, festlig stil. Det är således olika stämningar och känslor, som taga sig uttryck i dessa små orgelkompositioner, som varmt anbefallas. O. A.

För orgel.

Conrad Beck: Sonatina, Edition Schott, Mainz, n:r 2132.

Kompositionen, som består av tre satser, Passacaglia, Andantino och Adagio, kan sägas utgöra ett slående exempel på, huru man i våra dagar gör ivriga och krampaktiga försök att finna nya vägar och uttryckssätt inom tonkonsten. Om någon verkligen lyckas hämta glädje och vederkvickelse ur denna »musik», som bär en otvetydig stämpel av ett mer eller mindre välgjort skrivbordsarbete, så är det honom väl förunnat. För egen del tillåter jag mig anmäla mitt absoluta avståndstagande. W. A.

Conrad Beck: Två preludier, Ed. Schott.

Vad som ovan sagts om samma tonsättares Sonatina, gäller i femdubblad grad om dessa två stycken. W. A.

W. Fortner: Toccata und Fuge, Ed. Schott, Mainz.

I detta opus möta vi en egenartad, iderik och framför allt kunnig musiker, som helt visst skall vinna gehör hos många.

Toccatan brusar till en början fram i rivande sextondelar, här och där avbrutna

av verkningsfulla generalpauser. Efter denna inledning följer ett *Picc* maestoso, som tilltalar främst genom sitt friska, rytmiskt markanta huvudtema. Sedan detta maestoso kulminerat i ett neapolitanskt sextackord, framhäft med orgelns fulla kraft, vidtaga några takter passageverk, varpå följer ett avsnitt med beteckningen *Andante molto tranquillo*. På en basso ostinato i uthållna fjärdedelar *ppp* bygger komponisten upp ett stycke musik, som i sin sunda mystik och med sitt djupt meditativa innehåll är av stark verkan. Stämningen klipps dock snart av: komponisten låter plötsligt tema I brusa fram på nytt för att än en gång leda över till maestosot, som nu repeteras. Sedan det rörliga sextondelstemat skymtat än en gång, dock endast i ett par, tre takter, avslutas satsen med ett mäktigt *Grave* i *fff*.

I fugan ej endast utvecklar komponisten sitt kontrapunktiska mästerskap, han ger också luft åt en ovanligt livlig fantasi, vilken röjer sig såväl i skarpt profilerade temata, som i genomföringen. I denna senare fäster man sig framför allt vid ett kontratema av säregen rytmisk art, vilket på ett glänsande sätt föres vidare genom den fyrstämmiga satsen. Fugan tornar så småningom upp sig i en stegring av imponerande verkan. En sista gång passerar Toccatans inledande sextondelsrullader revy, varpå fugans huvudtema tages upp på nytt, denna gång i dämpad tonstyrka och i avsevärt lugnare tidsmått. Detta blir efter hand allt långsammare. En åtta tacters orgelpunkt i lentotempo avslutar satsen.

Som redan av denna kortfattade analys torde ha framgått, är kompositionen mycket verkningsfull och tacksam att utföra. Några halsbrytande svårigheter finnas ej och stycket kan mycket väl utföras på en tvåmanualig orgel. Ingen som vill stifta bekantskap med nutida musik bör underlåta, att skaffa sig det. W. A.

För orgel och stråkorkester.

W. Fortner: *Konzert für Orgel und Streichorkester*, Ed. Schott, n:o 3320.

Det synes ligga en rätt avsevärd tid mellan tillkomsten av Toccatan och fugan (Ed. Schott n:r 2101) och denna konsert. I varje fall har komponistens skrivsätt tagit en hastig och oanad utveckling.

Undertecknad vill först som sist bekänna sin oförmögenhet att trots ivriga bemödanden följa komponisten på hans väg. Det mesta av det denna konsert innehåller förmår jag icke — låt mig säga det rent ut — anamma. Otvivelaktigt betecknar verket, som upptar tre satser, Preludium, Passacaglia och Fuga, i rent formellt hänseende ett stort framsteg. Men, innehålllet! Inför detta står åtminstone anmälaren som ett enda stort frågetecken. För att införa denna »konst», där atonalism och allt annat besynnerligt på ism lyckas fira verkliga orgier, över huvud taget förstå något, fordras det tydligen inget mindre, än att det sker ett under med en. Kanske har det vederfarits prof. Heitmann, organisten i berlinerdomen något i den vägen. Denne har nämligen upptagit verket på sin repertoar och redan framfört det — det utkom förlidet år — å flera orter. Och när en sådan auktoritet velat ägna det så stort intresse, så får man väl, trots allt, tro att något gott kan komma därav.

W. A.

Kyrkokonst.

Oscar Doering, *Christliche Symbole. Leitfaden durch die Formen- und Ideenwelt der Sinnbilder in der christlichen Kunst. Freiburg in Br. 1933. Herder. 2: 80 M.*

Att d:r O. Doering, som för några år sedan utgav en bok om det kristna altaret, har anförtratts att omarbota d:r Andreas Schmidts välkända »Christliche Symbole» efter författarens död (1911). Resultatet har blivit ett alldeles nytt arbete, som på samma gång som det är stöttat av modern forskning, presenteras i en kortfattad

och ganska populär form närmast såsom en lärobok. Det rika stoffet uppdelas på sedvanligt sätt, och symboler beskrivas sålunda tillhörande den heliga trefaldigheten, gudomspersonerna, himmelen, Kristi kors, Maria, änglarna, evangelister, apostlar och helgon, kyrkan, lässan, de sju sakramenten, dygder och laster, de yttersta tingen, djävulen, vetenskaper och konst o. s. v. samt för tal, blommor och färger. Boken avslutas med en litteraturförteckning på sju sidor, som på det hela taget verkar tillfredsställande. Dock saknas där exempelvis E. Måles sista verk, »L'art religieux après le Concile de Trente» (1932), samt Reils framställning av Kristus på korset under karolingisk tid, vilket verk just ur symbol-ikonografisk synpunkt är särdeles viktigt. I en populär framställning som denna vore det dessutom på sin plats dels att hänvisa läsaren till lätt tillgängliga översättningar av de medeltida liturgiska skriftställarna, där sådana finnas, dels att icke tynga texten med onödiga latinska citat (utan översättning). Som allmänt omdöme måste dock erkännas, att stoffet är väl behärskat och trots rikhaltigheten kort sammanfattat, men att formen just därför fått alltför stor tyngd.

Bengt Cnattingius.

Gregor Paulsson: Tanke och form i konsten. Stockholm, Natur och Kultur 1933. Kr. 11: —.

I en grundläggande undersökning om förhållandet mellan konstverkets form och innehåll, vars huvudtankar här ej kunna göras till föremål för någon granskning, kommer doc. Paulsson till den slutsatsen, att konstverkets form och stil är uttryck för ett visst sinnestillstånd: en handling, ett socialt förhållande eller en stämning. I sistnämnda avseende undersöker han bl. a. några av Fra Angelicos målningar, och efter en inträngande och skarpsinnig analys kommer förf. fram till vissa generella slutsatser om det religiösa stämningmåleriet, som är av stort intresse. Själva

rummsstrukturen saknar ofta fasta gränser, och föreställningarnas omfång ökas gärna. Härav skulle bildstrukturen bli diffus, om icke ljuset togs i bruk för att skapa nödig koncentration. Det enhetligt flödande ljuset, som ofta faller på ett ganska onaturalistiskt sätt, är hos Fra Angelico den förnämsta »stämningsskapande» faktor, som sammanbinder och förklarar. Naturen flyter lätt samman med figurerna — ett medeltida drag. I några av sina förnämsta verk begagnar han ett medel, som senare blir stämningmåleriets viktigaste, nämligen ett systematiskt ordnade upprepningar av figurerna och landskapets detaljer, från förgrund till bakgrund, varigenom stämningens expansiva karaktär kommer fram. En tredje bildfaktor, som uttrycker samma sinnestillstånd, är dispositionen av rummet. Dess vida rymd och förhållande till huvudfiguren — eller kanske rättare huvudstämningen — är av stor betydelse.

Denna analys gäller naturligtvis en generell stämning. Den individuella framställningen, som framför allt gör ett konstverk till bärare av en religiös tanke eller idé, måste naturligtvis söka sig psykologiska uttryck av mera personligt slag. En innerlig stämning kan t. ex., som förf. påvisar, på tal om målningar av Filippo Lippi, framgå ur en känslösam och intim naturskildring samt en enhetligt genomförd bildstruktur, som bygger på upprepade vertikaler och skickligt utförd närkaraktär nästan utan bakgrund. På liknande sätt analyseras monumental stil o. s. v.

En passus av intresse bör här till slut citeras. Förf. opponerar mot den härskande uppfattningen, att renässansens konstnärer skulle vara barn av sin egen tid och sålunda exponenter för en ruttnande kultur, vars skändliga uttryck exempelvis i påve- och tyrannhoven illa svara mot en konst av en sällsynt hög och ren anda och »som eftervärlden ansett uttrycka människans mest ädla och upphöjda känslor. Sådan dubbelhet kan existera hos enstaka geniala personer, men knappast hos

en hel kultur. Högrenässansens andliga kulturbärare äro snarare de personer, som privat och halft i det fördolda verkade för återväckande av en religiös anda. Italien hade sina reformatorer likaväl som Tyskland, Frankrike och andra länder, ehuru de ledo nederlag. Högrenässansens högt bildade stora personligheter voro kättere, över vilka jesuiterna segrade.»

För den, som vill intränga i vissa betydelsefulla stilistiska problem i renässansens konst, är Gregor Paulssons om tanke och form av stort värde.

Bengt Cnattingius.

Biografi.

Lisa Lundh: Guds spelman. En livsbild från 1200-talets Italien. C. W. K. Gleerups ungdomsböcker n:r 80. 143 s. 1932. Kart. 2: 75.

Mitt upp i serien av indianböcker och andra äventyrsböcker för ungdomen har Gleerups förlag placerat en biografi över Frans av Assisi. Jag tror inte denne själv skulle blivit chockerad av sällskapet. Och uppslaget är ju förträffligt: varför inte sätta välgjorda och tillförlitliga livsskildringar under den läshungriga ungdomens ögon? Det är ett gott sällskap. Lisa Lundh kan f. ö. konsten att berätta. Språket flyter vackert, en del sydsvenska provinsialismer stöta inte och teckningen av mannen och hans verk är livfull. Mätte förlagets strävan här mötas av förståelse, så att flera biografier av kyrkans hjältar bli tillgängliga för de unga. A. A.

Lägre organistexamen sommaren 1933.

Lund: examinator J. Hedar, censorer: A. Nygren, O. Morales och B. Anrep-Nordin.

Examinander: Lennart Bengtsson, Folke Gustafsson, Ake Åkesson, Thor Albertsson, Erik Fondell, Ina-Maj Salomonsson, Gurli Svensson, Ake Paulin, Sigurd Ekblad, Eb-

be Lindskog, Tage Jönsson, Gunilla Holmström, Ruth Josephsson, Helge Adlers, David Hallberg, Nanny Westerblad, Ebbe Andersson, Nils Otto Bengtsson, Gösta Ahlund, Ella Andersson, Maja Jönsson, Friedeborg Olsson, Hans Olsson, Allan Sandelius, Ellen Sjöman. 9 underkända.

Kalmar: examinator D. Becker, censorer: S. Sjöberg, H. Cederwall, A. Thornell. (Prof. O. Olsson inställde sig i st. f. Dir. Sjöberg, som av sjukdom blivit förhindrad.)

Examinander: Ragnar Björkman, Sigfrid Carlsson, Per Edvall, Sven Gustafsson, Nils Hallgren, Axel Henmark, Nils Håkansson, Agnes Jonsson, Helge Lundmark, Anna Möller, Ruben Norberg, Viking Schultz, Bertil Sjöberg, Kristina Svensson, Gösta Wigerstam. 2 underkända.

Göteborg: examinator H. Asplöf, censorer: R. Jansson, I. Widéen och B. Anrep-Nordin.

Examinander: John Olof Olausson, Bengt A. Bengtsson, Annie K. M. Wallerius, Arvid E. Augustsson, John G. Valenius Häggstam, Gullan Larsson, Erik H. Tholén, Margit I. Cederlöf, Karl-Erik V. Larsson, Märta A. Karlsson, Kerstin T. Arvidsson, Inez B. A. Johansson, Anna M. Olsson, Eskil J. Karnå, Gunnar Ternstrand, Birgit S. Mähle, Per C. D. Johansson. 1 underkänd.

Linköping: examinator R. Darell, censorer: F. M. Allard, I. Widéen och H. Cedervall.

Examinander: Valter Karlsson, Gillis Andersson, Emeric Carlsson, Ebba Herrman, Ingebritt Welde, Sven Lundström, Margit Victoria Svensson, Signe Hellgren, Molly Amér, Gunnar Andersson, Ake Berg, Ivar Hansson, Nils Johansson, Georg Sandqvist, Ivar Jonsson, Martin Söderberg, Karl-Axel Wedell, Wiola Wallin, Bengt Liljedorff, Sverre Larsson, Inga Sahlström. 1 underkänd.

Uppsala: examinator H. Weman, censorer: G. Lizell, O. Olsson och H. Lindqvist.

Examinander: Alfr. S. Adamsson, Gösta Bergstedt, Sten E. S. Carlsson, Rolf S. O. Eriksson, Linnéa Hultberg, Tyra V. Jakobsson, Carl T. Larsson, Ingrid E. A. Larsson, Fredrik M. Lindsjö, Nils R. Ling, Karl A. F. Löw, Axel V. Sors, Ruben I. G. Werssell, Ake Wilund. 1 underkänd.

Falun: examinerator: C. Rogberg, censorer: H. Berggren, A. Jobs o. H. Lindqvist.

Examinander: Sven V. Allius, Per O. E. Berggren, Per A. Bäckman, Hanna E. Daniels, Knut H. N. Edlund, Vilhelm B. Form, Karl G. Forsgren, Erik G. Geite, Erik J. Granqvist, Johan E. Jansson, Ragnar A. E. Johansson, Gunnar L. Karlegård, Märta R. E. Karlsson, Otto E. Karlsson, Tyra M. Karlsson, Gustaf H. Lindholm, Anders F. Manell, Nils G. Nilsson, Karl Hj. Nähr, Arvid S. Palmqvist, Anders A. Svensk, Janne J. W. Svensson,

Anders J. H. Törnqvist, Rut M. Ugglén, Jacob Gunnar Odén, Sven B. Dahlström, Gustaf A. F. Johnsson. Alla godkända.

Härnösand: examinerator K. Engquist, censorer: D. Rudin, D. Murgård och J. Hult.

Examinander: Erik Häggström, Johan Johansson, Karl-Gustaf Kahn, Karl Gustaf Lundberg, Fredrik Lundqvist, Gustaf Norlin, Harald Rönnqvist, Jonas Söderberg, Rune Westman, Edward Wiklund, Gustaf Wikström, Jenny Persson, Helena Sundström. Alla godkända.

Luleå: examinerator G. Harlin, censorer: S. Holmberg, A. Nordvall och I. Hansson.

Examinander: Sven Dahlberg, Gunvor Stenberg, Holger Sandberg, Knut Danielsson, Johan Malmström, Tore Johansson. 1 underkänd.

Summa 149 anmälda, därav 134 godkända.

Meddelanden.

Val. I Råneå, Nb., J. H. Noreus, Holmsund, i Köping, Kalm., K. Törnvall, Rystad, i Bäckebo, Kalm., E. Järn, därstädes, i Tutaryd, Kron., K. G. Sandvall, Västra Ryd, i Gustafs, Kopp., E. Björnsson, Riala, i Sparrsätra, Upps., D. Öberg, därstädes, i Transtrand, Kpb., Reinhold Johansson, Botkyrka, i Höglinge, Krst., G. Sjöholm, därstädes, i Mattered, Krst., Hugo Hårdstedt, V. Torup, i Tostared, Älvsb., B. Johansson, Karlanda.

I Kungl. Musikaliska Akademiens orgelklass hava antagits följande elever: Hallgård Fogelqvist, Bengt Franzén, William Jonsson, Bengt Sterner och Agneta Wachtmeister.

Till Sveriges Prästerskap och kyrkomusiker. Undertecknad, som sedan många år sysslat med svensk korallhistoria, vore synnerligen tacksam för upplysningar om korallhandskrifter från 1700-talet, vilka möjligen finnas bevarade i kyrkoarkiv eller privata samlingar. Ev. meddelanden torde godhetsfullt sändas till Kungl. Musikaliska Akademiens bibliotek, Stockholm.
Gösta Morin.

Liturgisk-kyrkomusikalisk kurs, omfattande föreläsningar och övningar i kördirigering, talteknik, tonbildning, orgelspel samt korall- och liturgisk sång, har pågått i Skellefteå under tiden 14—19 augusti. I kursen, som anordnats av Luleå stifts kyrkosångsförbund på initiativ av dess ordförande, kyrkoherde J. Norgren från Kalix, har deltagit ett 40-tal organister och körledare från olika delar av stiftet. Ledare för kursen hava varit musikdirektörerna Adolf Andrén, Örebro, Waldemar Ahlén, Stockholm, samt pastor A. Adell, Lund. Kursen öppnades i stadens kyrkolokal med hälsningstal av kyrkoherde Norgren, varefter hölls föreläsning av direktör Andrén om Röstbesvär—Rösthälsa, några taltekniska spörsmål samt av direktör Ahlén om liturgiskt orgelspel. Därefter vidtog övningar i kördirigering och orgelspelning.

Under kursens fortsättning föreläste pastor Adell om gregoriansk sång och ledde övningar däri. Orgelkonsert gavs i stadens nya kyrka av direktör Ahlén, som spelade kompositioner av Bach, Pachelbel, Widor m. fl. I konserten medverkade kyrkoherde Norgren, som sjöng tvenne